

ת"פ 3991/01/12 - מדינת ישראל נגד בעז מלין

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 3991-01-12 מדינת ישראל נ' מלין

בפני
בעניין: כב' השופט חגי טרסי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

בעז מלין

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד בר

גזר דין

ממצאי הכרעת הדין - כללי:

נגד הנאשם הוגש כתב אישום ובו שלושים ושניים אישומים בעבירות מרמה, זיוף וגניבה. עניינו של כתב האישום בהתנהלותו של הנאשם בעת ששימש כמנהל וכבעלים בפועל של חברת AIR CPAP, חברה למכירת ציוד ומכשור רפואי, אשר הוקמה על ידי הנאשם והתמחתה במכירה, אספקה ותחזוקה של מכשירי נשימה לשעות הלילה, עבור חולים הסובלים מתסמונת דום נשימה בשינה.

במסגרת עיסוקו נהג הנאשם להציע למתלוננים להתנסות בשימוש במכשיר למשך מספר ימים בביתם, בטרם רכישת מכשיר קבוע. בתמורה להשאת המכשיר ביקש הנאשם כי ימסרו לו שיק עירבון ללא שם המוטב, אשר יוחזר לידיהם עם החזרת המכשיר, תוך שהוא מצהיר כי לא יעשה בשיק כל שימוש ומטרתו הינה עירבון בלבד. אף על פי כן, נהג הנאשם להפקיד את השיקים שנמסרו לו לצורכי עירבון בידיו של גיורא צ'רקוב (להלן: "גיורא"), נותן שירותי מטבע, העוסק בין היתר בניכיון שיקים, וזאת בתמורה לקבלת כספים ולהחלפת שיקים ישנים שמסר לגיורא.

במועד החזרת המכשירים המושאלים מידי הלקוחות לנאשם, נמנע הנאשם מלהחזיר את שיק העירבון, אותו מסר לידי גיורא, בטענות שווא שונות כגון ששכח בשוגג להביא עמו את השיק וכי הוא יחזיר להם אותו או ישמידו. לעיתים אף התיימר הנאשם להשיב את השיקים ללקוחות, אך בפועל הציג בפניהם שיק מזויף, אותו הכין מבעוד מועד במכונת צילום צבעונית, וקרע אותו לנגד עיניהם. בנוסף, במספר מקרים ניצל הנאשם את שהותו בבית לקוחותיו על מנת לגנוב שיקים מפנקסי השיקים שלהם, לזייף את תוכנם ולהעבירם לידי גיורא ואנשים נוספים.

בחודש ספטמבר 2011 הפקיד גיורא את יתרת השיקים שהיו ברשותו. בשל חלוף הזמן הרב, מרבית השיקים לא נפרעו ועל כן פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל כנגד בעלי השיקים, לקוחותיו של הנאשם, אשר חלקם הגיעו איתו להסדרי חוב ונאלצו לשלם עבור פדיון השיקים.

במהלך שמיעת הראיות גובשו הסכמות בין באי כוח הצדדים, אשר מצאו את ביטוין בכתב האישום המתוקן בשנית שהוגש ביום 8.7.13. במסגרת אותן הסכמות, הודה הנאשם בעובדות 21 מתוך 32 האישומים שבכתב האישום המתוקן בשנית, בכפוף לטענתו כי אין בעובדות אלה כדי לבסס את כוונת המרמה הדרושה להרשעתו. יתר אחד עשר האישומים נותרו במחלוקת, והראיות הנוגעות להן הובאו בפני.

במסגרת הכרעת הדין המפורטת שניתנה בתום שמיעת הראיות, מצאתי כי כוונת המרמה בוססה כדבעי ועל כן הרשעתי את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו ב-21 האישומים בהם הודה. באשר לאישומים בהם כפר גם בהיבט העובדתי, הרי שבכל הנוגע לשישה מתוכם, שוכנעתי מעל לכל ספק סביר כי הנאשם אכן ביצע העבירות שיוחסו לו, ועל כן הרשעתי אותו באופן מלא גם בהם. בחמשת האישומים הנותרים, אישומים 3, 9, 15, 24 ו-26, החלטתי לזכות את הנאשם באופן חלקי מהעבירות שיוחסו לו, וזאת מחמת הספק, ולהרשיעו בכל אחד מהם בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בלבד.

בהתאם לקביעות אלה, הורשע הנאשם, בסופו של יום, במסגרת כתב האישום המתוקן בשנית, ב-40 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, 36 עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות, 37 עבירות של שימוש במסמך מזויף ו-16 עבירות גניבה. עוד קבעתי בהכרעת הדין כי בגין מעשיו של הנאשם נגרם ללקוחות שהתלוננו נגדו נזק נומינאלי של כ-260,000 ₪, ולגיאורא נגרם נזק של כ-163,500 ₪ בגין השיקים המזויפים שקיבל, מהם אין ביכולתו להיפרע. כמו כן מצאתי כי הנאשם הפיק ממעשי המרמה שביצע רווח כולל של כ-600,000 ₪, בניכוי דמי הניכיון והריביות ששילם.

המעשים וסיווגם:

את 32 האישומים בהם הורשע הנאשם, ניתן למיין לשלוש קבוצות עיקריות, בהתאם לדרגת החומרה המאפיינת אותם:

הקבוצה הראשונה, הכוללת 14 אישומים שונים, מתייחסת לאותם מקרים בהם הורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בלבד, כתוצאה מכך שבניגוד להתחייבותו ללקוחותיו השונים, לא השיב לידיהם את שיק העירבון שנטל מהם, אלא ניכה אותו אצל גיאורא, תוך שהוא מעלה טענות שווא שונות בפני הלקוחות באשר להשבת השיק.

הקבוצה השנייה, ובה 6 אישומים, כוללת את כל אותם מקרים בהם לצד המרמה הכרוכה בנטילת שיק העירבון, מסירתו לגיאורא וההימנעות מהשבתו למתלוננים, ביצע הנאשם גם עבירות זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף, בכך שלאחר שקיבל את השיקים צילם אותם במכונת צילום צבעונית, גזר את הצילום כך שהוא נחזה לשיק המקורי, וקרע את השיק המזויף לנגד עיניהם של הלקוחות, תוך שהוא מצהיר כי בזאת השמיד את שיק הביטחון.

הקבוצה השלישית והחמורה ביותר, הכוללת 12 אישומים, מתייחסת לאותם מקרים בהם גנב הנאשם שיקים מתוך פנקסי השיקים של לקוחותיו, בני משפחתו ומכריו, זייף אותם ומסר אותם לניכיון אצל גיאורא.

אתאר כעת ביתר הרחבה את האישומים המרכיבים כל אחת מהקבוצות הללו.

קבוצת האישומים הראשונה:

לקבוצה זו משתייכים אישומים 1, 2, 5, 6, 8, 10, 12, 13 ו-17, בהם הודה הנאשם, אך כפר בכונת המרמה. כאמור, טענתו המשפטית נדחתה, ועל כן הורשע הנאשם בעבירת המרמה שיוחסה לו בכל אחד מאישומים אלה. כמו כן משתייכים לקבוצה זו אישומים 3, 15, 18, 24 ו-26, אותם חמישה אישומים בהם זוכה הנאשם מעבירות גניבה וזיוף והורשע בעבירת המרמה בלבד, בהתאם לדפוס הפעולה השגרתי שלו בנוגע לאי השבת השיקים לעירבון ומסירתם לניכיון אצל גיורא.

במסגרת אישומים אלה, הנאשם הגיע לפגישה עם המתלוננים, הותיר בידיהם מכשיר נשימה לתקופת ניסיון, ובתמורה לכך ביקש שיק עירבון, תוך שהוא מבקש לא למלא את שם המוטב ומציין כי השיק יוחזר עם החזרת המכשיר. בהמשך, כאשר המתלוננים ביקשו כי השיקים יוחזרו לידיהם, מסר הנאשם טענות שווא שונות כגון שהשמיד את השיק, שישימו בהקדם או שישלח אותו אליהם בדואר. בפועל, השיקים נמסרו לניכיון אצל גיורא בסמוך לאחר קבלתם מידי המתלוננים, הנאשם קיבל לידיו מגיורא את הסכום הנקוב בשיקים, בניכוי דמי הניכיון, ובהמשך הופקדו השיקים על ידי גיורא והמתלוננים הם שנדרשו לשאת בעלותם.

כך, כמפורט **באישום הראשון**, מסרה המתלוננת, הגב' זימרון, לנאשם בחודש מאי 2009, שיק עירבון בסך 8,000 ₪, וכאשר ביקשה אותו בחזרה מסר לה הנאשם בכזב כי שכח את השיק והבטיח להשמידו. השיק הופקד בחשבונו של גיורא, ומשלא כובד ונפתחו נגד המתלוננת הליכי הוצאה לפועל, היא נאלצה לשכור עורך דין וחויבה בתשלום 9,617 ₪.

על פי האמור **באישום השני**, במהלך יוני 2009, מסר המתלונן מר יוסילביץ' לנאשם שיק עירבון בסך 8,500 ₪. כאשר ביקש אותו חזרה, מסר הנאשם למתלונן כי הוא ממתין שיוחזר מהחברה וכעבור מספר ימים, לאחר פניה נוספת של המתלונן, מסר לו כי השמידו.

ביום 5.9.11 הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, ומשלא כובד פתח נגד המתלונן בהליכי הוצאה לפועל אשר במסגרתם, בהליך פשרה, שילמה בתו של המתלונן 7,000 ₪. כמו כן, נאלץ לשלם שכר טרחת עו"ד שטיפל עבורו בהליכי הוצאה לפועל.

על פי **האישום החמישי**, במהלך אוקטובר 2009, מסר המתלונן, מר אידינגר, לנאשם שיק עירבון בסך 7,500 ₪, כאשר המתלונן ביקש את השיק בחזרה הודיע לו הנאשם כי קרע את השיק. ביום 5.9.11 הפקיד גיורא את השיק בחשבונו ומשלא כובד פתח נגד המתלונן בהליכי הוצאה לפועל, במסגרתם נאלץ המתלונן לשלם 6,750 ₪.

כאמור **באישום השישי**, הנאשם קיבל מהמתלוננים, בני משפחת ויסמן, שיק עירבון בסך 12,000 ₪, וכאשר ביקשו את השיק בחזרה מסר להם כי יחזיר בשבוע הבא. השיק נמסר לגיורא ומשלא כובד נפתחו הליכי הוצאה לפועל נגד

המתלוננים והם נאלצו לשלם 12,000 ₪ לגיורא.

באישום השמיני מפורט כי הנאשם קיבל מהמתלונן, מר יצחק חננאל, שיק ביטחון בסך 6,500 ₪. כאשר המתלונן ביקש את השיק בחזרה, אמר לו הנאשם כי הוא מתחייב להשמידו, אך בפועל השיק הופקד על ידי גיורא ומשלא כובד, נפתחו כנגד המתלונן הליכי הוצאה לפועל, במסגרתם חויב לשלם לגיורא 6,500 ₪.

האישום העשירי מתאר כיצד באוגוסט 2010 קיבל הנאשם מהמתלונן, ינקו ליבוביץ, שיק עירבון בסך 15,000 ₪. תמורת מכשיר חלופי, ומשקיבל הנאשם את המכשיר החלופי בחזרה אמר הוא למתלונן כי ישלח את השיק בדואר. במסגרת הליכי ההוצאה לפועל שנפתחו בהמשך על ידי גיורא נדרש המתלונן לשלם 18,729 ₪.

על פי עובדות **האישום השנים עשר** קיבל הנאשם מהמתלונן, מר אריה שוורץ, במהלך אוגוסט 2010, שיק עירבון בסך 12,000 ₪. כאשר המתלונן ביקש את השיק בחזרה, מסר לו הנאשם כי הוא מתחייב להשמידו. גיורא הפקיד את השיק ומשלא כובד הגיש תביעה נגד המתלונן להוצאה לפועל של השיק, על סך 14,942 ₪.

באישום **השלושה עשר** מתואר כי הנאשם קיבל מידי המתלונן, מר פטריק ברנס, בחודש ספטמבר 2010, שיק עירבון בסך 12,000 ₪. כאשר המתלונן ביקש לקבל את השיק בחזרה מסר לו הנאשם כי שכח אותו. בהמשך, נפתחו נגד המתלונן הליכי הוצאה לפועל והוא נאלץ לשכור שירותי עורך דין.

על פי המפורט **באישום שבעה עשר**, במהלך אוגוסט 2010 קיבל הנאשם שיק עירבון מהמתלונן, מר חיים זומרשטיין, בסך 12,000 ₪. כאשר המתלונן ביקש את השיק, מסר לו הנאשם כי שכח אותו וכי ישמיד אותו. גם שיק זה הופקד על ידי גיורא ביום 5.9.11 ומשלא כובד, נדרש המתלונן על ידי גיורא לשלם סכום של 13,011 ₪.

על פי ממצאי הכרעת הדין ביחס **לאישום השלישי**, ולאחר שהנאשם זוכה מחמת הספק מעבירות זיוף ושימוש מסמך מזויף שיוחסו לו, נותרה עבירת המרמה בלבד, בשל קבלת שיק עירבון בסך 12,000 ₪, ביום 11.6.09, מהמתלונן, יוסף אברמוביץ, ומסירתו לגיורא לניכיון. השיק הופקד, ומשלא כובד נאלץ המתלונן, במסגרת הליכי הוצאה לפועל, לשלם לגיורא 7,000 ₪ ועוד 870 ₪ שכר טרחת עורך דין.

מהכרעת הדין ביחס **לאישום החמישה עשר** עולה באופן דומה כי המתלונן, מר יאיר סהר, מסר לנאשם שיק עירבון בסך 4,500 ₪, ואילו הנאשם מסר את השיק לניכיון אצל גיורא, ללא ידיעת והסכמת המתלונן וקיבל לידיו את תמורתו.

לגבי **האישום השמונה עשר** עולה מהכרעת הדין כי המתלונן, פליקס נחום, מסר לנאשם שיק עירבון בסך 18,000 ₪, את השיק מסר הנאשם לגיורא ובמסגרת הליכי פשרה שילם המתלונן לגיורא 13,500 ₪.

מהכרעת הדין ביחס **לאישום העשרים וארבעה** עולה כי המתלונן, מר ארווין פרידמן, מסר לנאשם שני שיקים לעירבון

בסכומים של 7,000 ₪ ו-15,500 ₪ והנאשם מסר אותם לגיורא לניכיון, שלא בהסכמת המתלונן.

לבסוף, מהכרעת הדין ביחס ל**אישום עשרים ושש** עולה כי המתלונן, מר טלעת ראבי, מסר לנאשם שיק בסך 12,500 ₪ לעירבון, הנאשם מסר אותם לגיורא, ללא הסכמת וידיעת המתלונן, וגיורא הפקיד את השיק בחשבונו.

קבוצת האישומים השנייה:

לקבוצה זו משתייכים אישומים 4, 7, 9, 11, 16 ו-32 לכתב האישום, אשר בכל אחד מהם הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף. כמתואר באישומים אלה, הנאשם קיבל לידי מלקוחותיו שיקים לעירבון, ללא שם המוטב, תמורת אספקת מכשיר נשימה. את השיקים הנאשם התחייב להחזיר עם קבלת המכשיר לרשותו בחזרה. לאחר שקיבל את השיקים צילם אותם במכונת צילום צבעונית, גזר אותם וייצר שיק מזויף הנחזה כשיק המקורי. את השיקים המקוריים הפקיד בידי גיורא וקיבל תמורתם כסף מזומן וכאשר הלקוחות השיבו את המכשיר וביקשו את שיק העירבון בחזרה, הוא קרע את השיק המצולם לנגד עיניהם תוך שהוא מצהיר כי בזאת השמיד את שיק הביטחון.

על פי עובדות **האישום הרביעי** קיבל הנאשם לידי באופן המתואר לעיל באוגוסט 2009 שיק עירבון בסך 7,000 ₪ מהמתלונן אדוארדו קוסטה. הנאשם העביר אותו לגיורא וגיורא הפקיד את השיק בחשבונו.

על פי עובדות **האישום השביעי** קיבל הנאשם באופן דומה בנובמבר 2009 שיק עירבון בסך 10,000 ₪ מהמתלונן דניאל שוורץ. את השיק העביר הנאשם לגיורא תמורת 10,000 ₪. גיורא הפקיד את השיק בחשבונו ומשלא כובד פתח בהליכי הוצאה לפועל כנגד המתלונן.

האישום התשיעי עוסק במתלונן יעקב חוטין, אשר מסר לנאשם שיק עירבון בסך 8,000 ₪. את השיק מסר הנאשם לגיורא לניכיון ואילו למתלונן מסר צילום גזר ומזויף של השיק. גיורא הפקיד את השיק אך לאחר שהשיק לא כובד נקט בהליכי הוצאה לפועל כנגד המתלונן. עוד מפרטת הכרעת הדין מקרה נוסף בעניינו של אותו מתלונן, אשר מסר בהזדמנות אחרת לנאשם שיק עירבון נוסף בסך 11,000 ₪, אותו מסר הנאשם לגיורא, בניגוד להתחייבותו למתלונן, בהתאם לדפוס הפעולה שתואר לעיל במסגרת קבוצת האישומים הראשונה.

על פי המפורט ב**אישום האחד עשר** קיבל הנאשם באפריל 2010 מידי המתלוננת רחל זוהר שיק בסך 6,000 ₪ כעירבון עבור מכשיר נשימה. במקרה זה, כששאלה המתלוננת מדוע אינו ממלא את שם המוטב השיב בכזב כי ימלא את שם החברה וכשתהה מדוע יש לרשום את שם החברה בשיק עירבון השיב לה שלא תדאג וכי הוא יחזיר את השיק. כעבור ימים אחדים מסר הנאשם למתלוננת מכשיר חלופי, בעטיו דרש וקיבל שיק ביטחון נוסף על סך 12,000 ₪. את שני השיקים שקיבל זייף הנאשם באופן שתואר לעיל ולמתלוננת השיב את השיקים המזויפים, על מנת שיקרעו לגזרים, בעוד את השיקים המקוריים מסר לגיורא וקיבל תמורתם 18,000 ₪. לאחר שהשיקים הופקדו וחזרו פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל נגד המתלוננת.

על פי עובדות **האישום הששה-עשר** קיבל הנאשם לידי ביוני 2011, באופן המתואר לעיל, מהמתלונן אברהם ולנטין שיק בסך 12,000 ₪, אותו מסר לגיורא. השיק הופקד ומשלא כובד פתח גיורא בהליכי הוצל"פ נגד המתלונן, במסגרתם נחתם הסכם פשרה על פיו נדרש המתלונן לשלם לגיורא סכום של 10,000 ₪.

כאמור **באישום השלושים ושנים** קיבל הנאשם מידי המתלונן וידל צרפתי, ביולי 2009, שיק עירבון בסך 12,000 ₪ תמורת מכשיר טיטרציה שהיה אמור להישאר בידי המתלונן כשבוע. הנאשם ביקש מהמתלונן לא למלא את שם המוטב משום שאינו יודע על שם מי ירשם השיק, והמתלונן נענה לבקשתו. בחודש ספטמבר 2009 מסר הנאשם למתלונן מכשיר נוסף לתקופת ניסיון של שבוע, וגם תמורתו דרש וקיבל שיק עירבון בסך 12,000 ₪ ללא פרטי מוטב. את השיק הנוסף הנ"ל זייף הנאשם באופן המתואר לעיל, ובעוד בפני המתלונן הציג, לצורך השמדתו, את השיק המזויף, מסר את השיקים המקוריים לגיורא וקיבל תמורתם כסף מזומן. השיקים הופקדו על ידי גיורא ומשלא נפרעו נדרש המתלונן לשכור שירותי עו"ד על מנת להתמודד עם דרישתו של גיורא לפירעון השיקים.

קבוצת האישומים השלישית:

לקבוצה זו משתייכים אישומים 14, 23, 25, 28, 29, 30 ו-31, בהם הודה הנאשם וכן אישומים 19, 20, 21 ו-22, בהם הורשע לאחר שמיעת כלל הראיות. במקרים אלה הורשע הנאשם, בנוסף לעבירות המרמה, הזיוף והשימוש במסמך מזויף, גם בעבירות גניבה, בכך שגנב שיקים מפנקסיהם של לקוחות, מכרים ומקורבים, זייף אותם ומסר אותם לניכיון.

כפי שעולה **מהאישום הארבעה עשר**, במהלך נובמבר 2011 הנאשם קיבל מהמתלונן דורו לינדמאן שיק עירבון בסך 8,000 ₪, מסר את השיק לגיורא וקיבל תמורתו 8,000 ₪. ביום 17.7.11 הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, והוא נפרע מחשבונו המתלונן. בעקבות זאת פנה המתלונן לנאשם וזה סיפר לו בכזב כי השיק הופקד בשוגג והבטיח לפצותו. בעקבות זאת, ביום 1.8.11 מסר הנאשם למתלונן שיק בסך 8,000 ₪ אותו גנב ללא רשות מפנקס השיקים של אשתו דאז, קרין מלין. הנאשם מילא את תוכן השיק, ומסר אותו למתלונן שהפקידו, אך השיק חזר לאחר שאשת הנאשם ביטלה אותו.

מהאישום העשרים ושלושה עולה כי במהלך שנת 2010, במסגרת אחד הביקורים שערך הנאשם בביתה של המתלוננת רות סיוון, לצורך תחזוקה שוטפת של מכשיר הנשימה שמכר לה, נטל הנאשם שיק מפנקס השיקים של המתלוננת ללא ידיעתה וזייף אותו השיק בכך שמילא את פרטיו כמוטב, רשם סכום של 9,500 ₪ וחתם עליו חתימה הנחזית לזו של המתלוננת. הנאשם מסר את השיק לגיורא וקיבל תמורתו 9,500 ש"ח. בהמשך, הפקיד גיורא את השיק בחשבונו.

האישום העשרים וחמישה עוסק בעניינו של המתלונן יגאל גור, יליד 1937, אשר בינו לבין הנאשם נרקמו יחסי ידידות, לאורך השנים בהן סיפק הנאשם למתלונן שירות תחזוקה שוטפת למכשיר הנשימה שברשותו. על יסוד אותה מערכת יחסים נענה המתלונן לבקשת הנאשם בשלהי שנת 2010 - תחילת 2011 לקבל הלוואה בסך 30,000 ₪ לתקופה של

חודשיים. כבטוחה להלוואה מסר הנאשם למתלונן שני שיקים מחשבון הבנק של אמו המנוחה, אותם זייף מבעוד מועד. באפריל 2011 הגיע הנאשם לביתו של המתלונן פעם נוספת וביקש הלוואה נוספת בסך 50,000 ₪. המתלונן נענה לתחינותיו וכבטוחה מסר לו הנאשם ארבעה שיקים מזויפים נוספים מחשבון אמו המנוחה, בסכום כולל של 50,000 ₪, עליהם חתם הנאשם בחתימה הנחזית כזו של אמו. במעמד קבלת הלוואה, עת שהה הנאשם בבית המתלונן, נטל הנאשם, ללא ידיעת המתלונן, שיק מתוך פנקס השיקים של המתלונן. בהמשך זייף הנאשם את השיק הגנוב בכך שמילא את פרטיו כמוטב, חתם חתימה הנחזית לחתימת המתלונן ורשם סכום של 16,000 ₪. את השיק המזויף מסר לגיורא וקיבל תמורתו 16,000 ₪. ביום 27.7.11, ביקש הנאשם מהמתלונן להחליף את שני השיקים שמסר לו בגין הלוואה הראשונה בשיקים אחרים. לצורך כך הצטייד הנאשם בשני שיקים גנובים מחשבונה של אשתו דאז, קרין מלין. הנאשם זייף שיקים אלה, חתם עליהם באופן הנחזה לחתימת אשתו, רשם עליהם סכומים של 22,000 ו-15,000, ומסר אותם למתלונן להבטחת הלוואות שנטל ממנו. ביום 5.9.11 הפקיד גיורא את השיק שזויף מפנקסו של המתלונן, ומשלא כובד דרש מהמתלונן לכסותו. בהמשך, עקב אי החזרת הלוואות, הפקיד המתלונן את השיקים שנמסרו לו על ידי הנאשם מחשבונות אמו ואשתו, אך אלו חזרו בהיותם מזויפים. בגין מעשים אלה הורשע הנאשם באישום זה בשלוש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שמונה עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף וכן בעבירת גניבה.

האישום העשרים ושמונה מתייחס לגניבת שני שיקים נוספים מחשבונות הבנק של קרין מלין, זיופם ומסירתם לאחרים כשיקים "כשרים". שיק על סך 15,000 ₪ מסר הנאשם לגיורא ואילו שיק בסך 12,000 ₪ רשם לפקודת מורן אזולאי. לאחר שהבחינה קרין בגניבה, היא ביטלה את השיקים וכתוצאה מביטולם הוגשו כנגדה דרישות תשלום והוצאה לפועל.

באישום העשרים ותשעה, מתואר כיצד נענה המתלונן, לקוח ותיק של הנאשם בשם יצחק תמיר, בחודש יוני 2011, לבקשת הנאשם ליתן לו הלוואה בסך 25,000 ₪, בתמורה לבטוחות בדמות הבעלות על רכבו של הנאשם ושיק ביטחון מחשבונה של קרין. במסגרת זו מסר הנאשם למתלונן שיק גנוב מחשבון הבנק של קרין, אותו זייף לפקודת המתלונן וחתם חתימה הנחזית להיות חתימת קרין. הנאשם התחייב להחזיר סכום הלוואה עד ליום 20.08.11, אך לא עמד בכך, ועל כן הפקיד המתלונן את השיק, אשר לא כובד, בשל דיווחה של קרין לבנק על גניבתו.

על פי המפורט **באישום שלושים**, במהלך 2010 גנב הנאשם מפנקסה של הלן דהאן, חמותו ואמה של קרין, שלושה שיקים, עליהם חתם בחתימה הנחזית להיות שלה ומילא לפקודתו בסכום כולל של 23,700 ₪. את השיקים העביר לגיורא וקיבל תמורתם 23,700 ₪, כתוצאה מכך חויב חשבונה של דהאן ב-23,700 ₪.

גם במקרה המתואר **באישום שלושים ואחד**, הורשע הנאשם בשלושה פריטים של אותן עבירות, לאחר שגנב וזייף 3 שיקים השייכים לידידתו, טליה מיינר, אשר בביתה נהג להתגורר מדי פעם לאחר גירושיו. לאחר שנטל השיקים מפנקסה של המתלוננת, ללא ידיעתה, זייף אותם בסכום כולל של 28,700, ומסר אותם לגיורא על מנת לנכותם, על יסוד מצג שווא לפיו הינם כשרים. לאחר שגילתה המתלוננת את דבר קיומם של השיקים, בוטלו השיקים על ידה.

מהכרעת הדין ביחס **לאישום התשעה עשר** עולה כי בסוף שנת 2009 גנב הנאשם שני שיקים מפנקסה של המתלוננת, עליזה קריבושה. הנאשם זייף את השיקים, רשם עליהם סכומים של 8,800 ₪ ו-6,800 ₪, ומסר אותם לגיורא לניכיון.

עוד עולה מהכרעת הדין, ביחס **לאישום עשרים**, כי במהלך חודש מאי 2010, גנב הנאשם שיק מפנקסו של המתלונן, אלברט שושן, זייף את השיק, רשם עליו סכום של 11,000 ₪ ומסר אותו לגיורא לניכיון.

מהכרעת הדין ביחס **לאישום העשרים ואחד** עולה כי הנאשם גנב מלאה רוזנטול, אחת מחברותיה של אמו המנוחה, שיק, זייף אותו על סך 13,000 ₪ ומסר לגיורא לניכיון. הנאשם אישר עובדות אלו, אך טען לפטור עקב חרטה, טענה אשר נדחתה במגרת הכרעת הדין.

ביחס **לאישום העשרים ושניים** נקבע בהכרעת הדין כי במהלך שנת 2010 גנב הנאשם שני שיקים עוקבים מפנקסה של המתלוננת נורית דרום, זייפם על סך 4,500 ₪ ו- 15,000 ₪, ומסרם לגיורא לניכיון.

כמפורט בהכרעת הדין, ביחס **לאישום העשרים ושבעה** נקבע כי במהלך ביקור שערך הנאשם בבית המתלוננת, סימי בנבנישתי, בשנת 2010, גנב הנאשם חמישה שיקים מפנקסה, זייפם ורשם עליהם סכומים שונים. ארבעה שיקים בסכום כולל של 32,500 ₪ מסר לגיורא לניכיון ושיק אחר בסך 7,500 ₪ מסר לאדם בשם יגאל זוהר.

טיעוני הצדדים:

בטיעוניו לעונש פירט ב"כ המאשימה את מגוון הנתונים המחמירים המתעוררים במקרה זה. הוא התייחס לתדירות המעשים ולמשך התקופה בה התבצעו העבירות, וציין כי אין המדובר במעידה חד פעמית אלא בעשרות אירועים שהיו חלק אינטגרלי מהתנהלותו הכלכלית של הנאשם. לשיטתו זוהי דרך חיוו של הנאשם. עוד הזכיר התובע המלומד את סכומי הכסף הניכרים בהם מדובר וציין כי יש ליתן משקל לנסיבותיהם של הלקוחות המרומים, אשר במקרה הנדון הנם אנשים פרטיים, מרביתם מבוגרים, חולים ונכים, אשר הנאשם ניצל את האמון שנתנו בו, רימה אותם וגזל מהם את דמי מחייתם.

על מנת לעמוד על הנזקים שנגרמו למתלוננים, הפנה ב"כ המאשימה להצהרות נפגעי העבירה, אשר הוגשו וסומנו 1/ע - 6/ע. בהצהרות אלו עמדו המתלוננים הן על הנזק הכלכלי שנגרם להם והן על הסבל הנפשי, אשר היה מנת חלקם עקב מעשי הרמייה של הנאשם. כך למשל, ציינה הגב' יונה זימרון ב-1/ע כי מעבר לנזקים הכלכליים החמורים שנגרמו לה, נפגע באופן קשה גם מצב רוחה והיא חשה בלחץ רב, אשר השפיעה על תפקודה בבית ובמקום עבודתה. מר ישראל יוסילוביץ ציין בהצהרתו 2/ע כי נפגע כלכלית ונפשית, כי הוא סובל מאבדן אמון וכי הטראומה שחש מלווה אותו עד היום. תמונה דומה תיארה גם הגב' רחל זוהר ב-3/ע, בו דיווחה על תחושות של חוסר אונים ופחד מפני זרים ומפני שימוש בשיקים, בשל החשש למעשי מרמה. מתלונן נוסף, מר פטריק ברנס, מתאר ב-4/ע את הלחץ הכבד שחש בשל הליכי ההוצאה לפועל שננקטו נגדו, את הפגיעה שחש מכך שרומה על ידי אדם בו נתן אמון ואת התחושה הקשה של חוסר אונים שחש עקב כך. תחושות דומות של אבדן אמון ופגיעה בביטחון תיארו גם ה"ה יצחק תמיר וינקו ליבוביץ ב-5/ע ו-6/ע.

לטענת ב"כ המאשימה, המניע לביצוע מעשי הרמייה הוא בצע כסף, תוך שהנאשם מתכנן את מעשיו ופועל באופן שיטתי על מנת לרמות ולגנוב מהמתלוננים. לגישתו, אין ליתן משקל משמעותי להודייתו החלקית של הנאשם, מאחר והסתייג מהמשמעות המשפטית של הודיה זו ולא התחרט על מעשיו. יחד עם זאת יש להתחשב בכך שנחסך זמן שיפוטי ונחסכו חלק מעדויות המתלוננים. לדבריו יש לראות לחומרה את היעדר המאמצים מצד הנאשם בתיקון תוצאות העבירה ותיקון הנזק שנגרם בעטייה. עוד ציין ב"כ המאשימה כי שיקול ענישה מרכזי בעבירות כלכליות מעין אלה הנו שיקול הרתעת הרבים, לדבריו, עבירות אלה נפוצות יותר ויותר בשנים האחרונות ויש צורך להרתיע את הציבור. על בית המשפט לשים לנגד עיניו את עיקרון ההלימה אשר נועד להבטיח כי העונש יהלום את חומרת מעשיו של הנאשם ואת נסיבות המקרה.

לדברי התובע, אין בנסיבות חייו של הנאשם כל נסיבה לקולא. ההפך הוא הנכון, עברו הפלילי של הנאשם, הכולל שתי הרשעות בעבירות דומות, מלמד על נאשם שמנהל חיי מרמה ואינו נרתע עקב קיומם של מאסרים על תנאי. אשר על כן, עתר ב"כ המאשימה לקביעת עונש כולל שלא יפחת מתשע שנות מאסר בפועל, וזאת לצד מאסר על תנאי, קנס סמלי, ופיצוי למתלוננים. את עתירתו זו ביקש לבסס על אסופת פסיקה שהוגשה מטעמו.

ב"כ הנאשם בטיעונו ביקש להקל בעונשו של הנאשם ולהסתפק בהטלת עונש מאסר מתון. הוא תיאר את הנאשם כמי שניהל עסק ונקלע לקשיים ולמעשה כל ההתנהלות שלו נועדה למנף את העסק שלו ללא הצלחה. לדבריו, אין המדובר בעבריין מרמה שכל מטרתו להקים מיזמים פיקטיביים. המניע לביצוע העבירות לא היה בצע כסף, אלא רצון להחיות את העסק שלו מתוך התנהלות כלכלית גרועה.

בדבריו אלה ביקש הסנגור המלומד לאבחן בין הנאשם לבין עברייני המרמה המובהקים שתוארו בגזרי הדין אליהם הפנה התובע. הוא טען, כי בשונה מאותם עבריינים הנאשם מצא פתרון לבעיה אמיתית שרבעה עליו, גם אם עשה כן בדרך קלוקלת. עוד טען כי חוסר בשונה מעברייני המרמה, ניחן הנאשם במידה רבה של אמפתיה ללקוחותיו, והוא עשה ככל יכולתו על מנת למנוע או לכל הפחות לצמצם את הפגיעה בהם. במסגרת זו אף ניסה פעם אחר פעם לעמוד בהתחייבויותיו, לפדות מגיורא שיקים שהוחזקו בידו, על מנת שלא יופקדו לפירעון, ואף מכר את חלקו בדירה שקיבל בירושה מאימו ושילם לגיורא כפי שהוכח סכום נכבד של מעל חצי מיליון ₪, זמן קצר בטרם הופקדו השיקים נשוא כתב האישום. לדבריו, אותו גיורא נטל סיכון עסקי בהתקשרותו עם הנאשם ואף גרם לחלק לא מבוטל מהנזק.

באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, הזכיר הסנגור כי מדובר באדם כבן 51, אב לשלושה ילדים, אשר שתי בנותיו משרתות כיום בצבא. לדבריו, הנאשם חינך את ילדיו לתרומה ערכית, ולא רק הנאשם עצמו אלא גם הילדים, עלולים להיפגע אם יושת עליו עונש מאסר כבד. עוד הפנה לעברו של הנאשם וציין כי העבירות בהן הורשע בעבר נעברו ביום 18.9.96 וביום 1.7.2003. גם ב"כ הנאשם הסכים כי במקרה זה ראוי להשית עונש כולל אחד אשר ישקף את מכלול האירועים וביקש להימנע מגזירת קנס או לחילופין, להימנע מהטלת מאסר חלף קנס, משום שהנאשם נטול יכולת כלכלית כלשהי.

מטעם הנאשם העידו גם עדי האופי מר אביתר ברנוביץ והגב' תבל מלין. מר ברנוביץ, הסובל מנכות קשה ומשותק מהחזה ומטה, סיפר כי הנאשם מתגורר בבית משפחתו מזה כשנתיים ומסייע רבות בטיפול בו. לדבריו, סיפק לו הנאשם

בתקופה זו סיוע משמעותי בקשיי ההתנהלות היום-יומית והרושם שהותיר בו היה של אדם חיובי וטוב.

הגב' תבל מליון, בתו של הנאשם, המשרתת כיום בתפקיד משמעותי בצה"ל, התייצבה אף היא בבית המשפט על מנת לתאר יחסיה החמים עם אביה. היא תיארה את הנאשם כאב מסור, מעורב בחייה, בין אם בלימודים ובין אם בהשפעתו עליה להתגייס ולשרת בצבא. כמו כן תיארה את מחויבותו הרבה לקהל לקוחותיו. לבסוף ציינה את הקשיים עמם מתמודדים שלושת ילדיו של הנאשם, ובראשם אחיה הקטן בן ה-14, במהלך התקופה מאז הועמד הנאשם לדין והועמד בתנאים מגבילים שאינם מאפשרים ניהול חיים משותפים עם ילדיו התלויים בו.

הנאשם עצמו הביע בפתח דבריו חרטה עמוקה על מעשיו ועל הפגיעה בלקוחות. עוד ציין כי מאז נעצר, נחקר, והושתו עליו תנאים מגבילים, השתנו חייו מקצה לקצה. שהייתו במעצר גרמה לו לזעזוע עמוק ולאחר שחרורו הוא נאלץ להתנתק מילדיו ולתור אחד מקום מגורים, עד שמצא את עצמו בבית משפחת ברנוביץ מסייע לבן הפגוע. עוד תיאר את קורות חייו, כמי שמיום שחרורו מהצבא הקדיש עצמו לעבודה, בתחומים המגוונים בהם עסק לאורך השנים. הנאשם הדגיש בדבריו כי היה מחויב ללקוחותיו והפיק סיפוק רב ממתן השירות להם. עוד ציין כי היה מעוניין לפצות את הלקוחות שנפגעו, וכי כך בכוונתו לעשות בתום ההליכים המשפטיים, גם אם כרגע הוא מחוסר כל אמצעים כלכליים. לבסוף, הצהיר הנאשם כי לעולם לא ישוב עוד לבצע עבירות וביקש ליתן את הדגש לעונש מאסר צופה פני עתיד.

דין והכרעה:

במשך למעלה משנתיים תמימות, מאמצע שנת 2009 ועד ספטמבר 2011, ביצע הנאשם רצף של עבירות מרמה, גניבה וזיוף. את מעשיו ביצע באופן שיטתי, כחלק משגרת התנהלותו העסקית. בין קורבנותיו נמנו שורה ארוכה של לקוחות, אנשים מן הישוב, מבוגרים, חלקם חולניים, חלקם מתפרנסים בדוחק, אשר נתנו בנאשם אמון מלא וראו בו לעיתים כבן משפחה ממש, עד כי היו גם נכונים להעניק לו לביקשתו הלוואות בהיקפים שונים. עוד שלח הנאשם את ידו לרכושם של בני משפחה ומכרים, לרבות אלו הקרובים לו ביותר כגון אשתו דאז, חמותו, חברה קרובה של עמו המנוחה ועוד. כפי שנקבע בהכרעת הדין, הפיק הנאשם ממעשים אלה תגמול כספי ניכר בהיקף של מאות אלפי ₪, בעוד לכל אחד מהמתלוננים נגרם חסרון כיס משמעותי. את כל אלה עשה הנאשם בעוד מאסר על תנאי ממושך וחי הפעלה תלוי ועומד לחובתו. זוהי התמונה הקשה המצטיירת ממכלול הנתונים שהובאו בפני, תמונה המחייבת מעצם טיבה מענה עונשי משמעותי, הכולל בחובו תקופת מאסר מכבידה מאחורי סורג ובריח. אין להתעלם כמובן משיקולי הענישה לקולא, ומיד אף אפסע בנתיב שהתווה המחוקק לאופן גזירת הדין, אך ראוי כי תמונה זו תלווה את התהליך ותעמוד לנגד עיני בית המשפט בעת חריצת הדין.

אם אפנה כעת להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בנוגע להבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, דומני כי במקרה כגון זה שלפני, עלולה ההפרדה בין אישום לאישום ובין אירוע לאירוע, להחטיא במידה מסוימת את המטרה. כל אחד מהאישומים בהם הורשע הנאשם בפני עצמו, ובמיוחד אלו הנמנים על קבוצת האישומים הראשונה שתוארה לעיל, עשוי להצטייר ככזה אשר אינו מרף חומרה גבוה ולפיכך אינו מצדיק השתת עונש מכביד על הנאשם. עיקר החומרה במקרה זה נובע מאותה התנהלות ממושכת ושיטתית ומהיקפיה הניכרים מההיבט הכמותי והכספי. הצטברות המעשים והזיקה המובהקת שביניהם היא שמקימה במקרה זה את החומרה המיוחדת, ועל כן אין בעובדה שמתחם העונש ההולם, אשר

יפורט מיד לגבי כל אחת מקבוצות האישומים, אינו כולל תקופות מאסר ממושכות, כדי להצביע על התוצאה העונשית הראויה. את המענה הנדרש במקרה מעין זה ניתן למצוא בהוראת סעיף 40 יג (ב) לחוק המבטחה כי על אף שיש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד, מוסמך בית המשפט להשית עונש כולל לכל האירועים. בנסיבות אלה, וכפי שהשתמע אף מטיעוני ב"כ הצדדים לעונש, ראוי יהיה בהליך שלפני להטיל על הנאשם עונש כולל אחד בגין מכלול האירועים, תוך התחשבות במספר העבירות, תדירותן והזיקה ביניהן ותוך שמירה על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש שיוטל עליו והיקפו, כמצוות סעיף 40 יג (ג) לחוק. לאחר הבהרה זו, אשוב כעת למלאכת קביעת המתחמים.

על פי הוראות התיקון, את מתחם העונש ההולם יש לקבוע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, הוא עקרון ההלימה, ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובמכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. באשר לערכים החברתיים שנפגעו במקרה זה, הרי מדובר בראש ובראשונה על ההכרח להגן על רכושו וקניינו של הציבור בכלל והמתלוננים בפרט. מעשי המרמה אף בוצעו תוך כדי התנהלות עסקית שוטפת ועל דרך של הפרת אמון, באופן שפגע לא רק ברכושם של המתלוננים אלא גם ברגשותיהם ובתחושת הביטחון האישי שלהם. הפגיעה בערכים אלה הייתה משמעותית, כפי שניתן להסיק הן מההיקף הכלכלי בו מדובר והן מהצהרות הנפגעים שפורטו לעיל. יחד עם זאת, וכפי שכבר ציינתי, כל אישום בפני עצמו, כשהוא נבחן במנותק מיתר האישומים, כמתחייב לצורך קביעת המתחם הנוגע לו, אינו מרף חומרה עליון.

כל אחד מהאישומים בקבוצת האישומים הראשונה למשל כוללת עבירת מרמה בודדת, אשר בוצעה בדרך של מצג שווא מילולי גרידא ובהיקף כספי מצומצם של כמה אלפי ₪. לפיכך, מתוך היכרות עם הפסיקה הנוהגת בבתי המשפט במקרים מעין אלה, אשר למרבה הצער אינם נדירים, ומבלי להקל ראש בחומרת המעשים, מתחם העונש ההולם לכל אחד מאישומים אלה נע בין מאסר מותנה, לצד קנס ופיצוי לבין 10 חודשי מאסר בפועל.

האישומים בקבוצה השנייה חמורים יותר וכוללים לצד עבירת המרמה גם ניסיון להסוותה באמצעות זיוף השיק וקריעת השיק המזויף לנגד עיני המתלוננים, על מנת להסתיר את העובדה כי השיק המקורי נמסר לגיורא לניכיון. מעשים אלה מעידים על תכנון מוקדם ועל יתר תחכום, ומחייבים על כן מענה עונשי מכביד יותר מהקבוצה הראשונה. לצד דברים אלה יש להזכיר כי גם כאן, בכל אישום כשלעצמו, מדובר בהיקף כספי מצומצם באופן יחסי. אשר על כן, לצד כל אחד מאישומים אלה יש לקבוע מתחם הנע בין מאסר בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

האירועים המפורטים במסגרת קבוצת האישומים השלישית חמורים עוד יותר. במקרים אלה הצטרפו לעבירות המרמה והזיוף גם עבירות גניבה. הנאשם גנב שיקים מלקוחות, קרובים ומכרים, זייף אותם ומסר אותם לניכיון או להבטחת הלואות שנטל. גם כאן מדובר במעשים מתוכננים, אשר בוצעו תוך פגיעה קשה באמון שנתנו הקורבנות בנאשם. בחלק מהמקרים מדובר אף בהיקפים כספיים גבוהים יותר מאלה המתוארים בקבוצות הקודמות, ואשר מגיעים לכדי 20 ואף 30 אלפי ₪. לפיכך, לצד כל אחד מאישומים אלה יש לקבוע מתחם עונש הולם שבין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד מרכיבי ענישה משלימים לבין 15 חודשי מאסר בפועל. יוצא דופן מבחינה זו אישום מספר 25, אשר בהתחשב בשלביו השונים ובהיקף מעשי הזיוף ושוויים הכלכלי, מצדיק קביעת רף תחתון הכולל תקופת מאסר מאחורי סורג ובריה.

במסגרת הטיעונים לעונש לא עלתה כל טענה לפיה מוצדק במקרה זה לסטות ממתחם העונש ההולם, משיקולי שיקום או לצורך הגנה על הציבור. אשר על כן מוסכם כי ראוי לאתר את העונש המתאים לעניינו של הנאשם בתוך מתחם הענישה שפורטו לעיל. יחד עם זאת, וכפי שכבר הבהרתי חזור והבהר, המתחמים שנקבעו, כשלעצמם, מספקים תמונה חלקית בלבד של מכלול השיקולים אשר ראוי לשקול במקרה זה ואינם משקפים די הצורך את הענישה ההולמת, המחייבת בחינת מכלול המעשים, על כל מרכיבי החומרה המגולמים בעובדה כי לא מדובר היה באירועים ספוראדיים אלא במסכת ממושכת של מעשי מרמה מגוונים.

לפיכך, אין מנוס אלא לשוב ולהזכיר את התמונה הכוללת, עמה פתחתי את פרק הדיון וההכרעה. תוך כדי ניהול עסק לגיטימי, אשר אף סיפק לדברי המתלוננים שירות איכותי ונתן מענה ראוי לצרכיהם ולבקשותיהם, ביצע הנאשם מסכת של מעשי מרמה כלפי אותם לקוחות, וכלפי מקורבים אחרים. מדובר היו במעשים מתוכננים ושיטתיים, חלקם מתוחכמים, אשר נפרסו על פני תקופה ממושכת של למעלה משנתיים, והיו כרוכים בהיקפים כספיים ניכרים של מאות אלפי ₪. במעשיו אלה גרם הנאשם לקורבנותיו לא רק נזקים כספיים, אלא גם פגיעה רגשית, והוא אף הפר בצורה בוטה את יחסי האמון שנרקמו בינו לבין רבים מלקוחותיו. המדובר, כאמור, בלקוחות פרטיים, חלקם מבוגרים וחולניים, אשר הפרוטה לאו דווקא מצויה בכיסם. הנאשם, שהיה בן בית אצלם, היה מודע לכך, ולא היה בכך כדי להרתיעו מביצוע העבירות.

לצד דברים אלה יש לציין כי יש בחומר הראיות שהובא בפני בסיס ממשי לטענת הנאשם לפיה עשה הוא מאמצים מרובים במטרה למנוע הנזק שנגרם בסופו של יום למתלוננים, על ידי כך שפעל לפדות את השיקים שהוחזקו בידיו של גיורא, בטרם יופקדו על ידו. נכונים בהקשר זה דברי הסנגור ולפיהם כל עוד לא הופקדו אותם שיקים, הרי על אף העובדה שעבירות המרמה, הגניבה והזיוף הושלמו, הרי שבפועל לא עמד לצידם נזק כלכלי ישיר למי מהקורבנות, שכלל לא היו מודעים למעשיו של הנאשם, עד למועד הפקדת השיקים על ידי גיורא.

כפי שציינתי בהכרעת הדיון, הנאשם אמנם נטל את הסיכון כי בסופו של יום ישמשו השיקים, כפי ששימשו בפועל, לפירעון חובותיו כלפי גיורא, ומכאן אחריותו לנזק שנגרם, אך לצד אחריות עקרונית זו אין להתעלם מכך שבמשך תקופה ארוכה דאג לפדות את כל אותם שיקים ישנים שהחזיק גיורא ברשותו, ובכך צמצם לא רק את החשש כי מעשי המרמה שביצע יחשפו, אלא גם את היקף הנזקים הצפויים ללקוחותיו. בהקשר זה הוכח כי במהלך חודש אוגוסט 2011, כחודש ימים בלבד בטרם הופקדו יתרת השיקים ומעשיו של הנאשם נחשפו, ועל אף שהיה מודע כי גיורא עלול להפקיד את השיקים שבידיו, העביר הנאשם לידי גיורא סכום העולה על חצי מיליון ₪, אשר התקבל לידי בעקבות מכירת חלקו בדירה שקיבל בירושה מאמו המנוחה. בהתנהלותו זו צמצם הנאשם, על חשבון כספיו שלו, את היקף הנזק שהיה צפוי ממעשיו, ובהחלט יתכן כי אילו היה ממון נוסף בכיסו, היה מונע אף את הפקדת השיקים בספטמבר 2011, ואת הפגיעה שנגרמה עקב כך למתלוננים.

במובן זה, מקובלת עלי טענת ההגנה כי על אף החומרה הרבה הכרוכה במעשיו והתנהלותו של הנאשם, הרי שמידת האשם שיש לייחס לו, ואשר מהווה כיום אמת מידה מרכזית בקביעת מידת העונש, אינה דומה לזו של עברייני המרמה המוזכרים בפסיקה עליה ביקשה המאשימה להיסמך. אותם עבריינים, אשר נדונו לעונשי מאסר של 6 עד 8 שנים, ולעיתים אף יותר, הקימו עסקים ומיזמים פיקטיביים לחלוטין, שנועדו כל כולם לשם ביצוע עבירות מרמה, מתוך בצע

כסף מובהק, וזאת בניגוד לנאשם שלפני, אשר אין חולק כי ניהל עסק לגיטימי, ואף העניק לאורך שנים שירות יעיל ומכבד במסגרת אותו עסק, גם אם בשלב מסוים החל לנקוט במעשי העבירה בהן הורשע לצורך מימון וגלגול הוצאותיו. עוד ראוי לציין כי עיון באותן החלטות, מגלה כי מרבית אותם נאשמים היו בעל עבר פלילי מכביד, ריצו עונשי מאסר משמעותיים בעברם ולחובתם היו תלויים ועומדים מאסרים מותנים בהיקפים נרחבים, בעוד עברו של הנאשם, מבלי להקל ראש, חמור פחות.

נושא אחרון זה מוביל באופן טבעי לבחינת מכלול הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה ובכלל זה נתוני העושה ונסיבותיו האישיות. אם כבר נגעתי בעבר הפלילי, אשר הנו נתון משמעותי במסגרת זו, הרי שלחובת הנאשם כפי שכר צוין שתי הרשעות קודמות רלבנטיות ביותר. בשנת 2001 הורשע הנאשם, כמפורט בגזר הדין שסומן ע/8, במסגרת הסדר טעון בעבירות של קשירת קשר לפשע, זיוף, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות והפרת אמונים. המדובר היה בכך שבעת ששימש כקצין מס במחלקת האכיפה באגף המכס והמע"מ, קשר הנאשם קשר עם עובד אחר במהלכו הנפיקו פנקסי דו"חות פיקטיביים, זייפו אותם וקיבלו באמצעותם במרמה החזרי מע"מ בהיקף של 70,000 ₪. במסגרת ההסדר נדון הנאשם לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, לקנס כספי ולמאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים.

בחלוף שנים אחדות, הורשע הנאשם פעם נוספת בעבירות בעלות אופי דומה, אותן ביצע בעת שעבד בחברה לשיווק ציוד ומכשור רפואי. בשלושה מקרים שונים שלשל הנאשם לכיסו כספים שהתקבלו בידיו מידי לקוחות החברה, עבור מכשירים שנמכרו להם, ואף מסר ללקוחות קבלות פיקטיביות. אשר על כן הורשע הנאשם בעבירות גניבה בידי עובד, בהיקף של 16,000 ₪, זיוף ושימוש במסמך מזויף. במסגרת ההסדר שגובש עמו פיצה הנאשם את החברה בגין הכספים שגנב, וביהמ"ש האריך בחודש אוקטובר 2007 את המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו בשנתיים נוספות.

מהמפורט לעיל עולה כי אין מדובר בנאשם אשר מבצע לראשונה עבירות מרמה, גניבה וזיוף, אלא במי שבתחנות שונות לאורך חייו הדגים פעם אחר פעם את נכונותו לצעוד אל מחוץ לגבולות החוק, להפר באופן בוטה חובות אמון המוטלות עליו ולבצע מעשי מרמה מתוכננים ומתחכמים, ללא מורא וללא התחשבות בקורבנות. אשר על כן מגלם עברו הפלילי של הנאשם נדבך נוסף של חומרה, המצדיק ואף מחייב גזירת הדין הרבה מעבר לרף התחתון של המתחמים שנקבעו. כמו כן, המאסר המותנה אשר הוארך בעבר, הנו כיום חב הפעלה. מאז הטלתו חלף אמנם פרק זמן ניכר, אך בהתחשב בטיב המעשים, בהיקפם, בעובדה שניתנה כבר לנאשם הזדמנות נוספת על דרך של הארכת התנאי והוא שב לסורו, ובהתחשב בהוראות סעיף 58 לחוק העונשין, אין מנוס מהפעלת עונש המאסר המותנה במצטבר לעונש המאסר שיושת על הנאשם בגין מעשיו החדשים.

עוד ראוי לציין כי הנאשם בחר לנהל את משפטו עד תום והוא אינו זכאי למלוא ההקלה הניתנת דרך שגרה למי שמודה, נוטל אחריות ומפנים בהתנהלותו את החומרה שבמעשיו. הנאשם הודה אמנם בעובדות 21 מתוך 32 האישומים, ובכך חסך ללא ספק זמן ציבורי רב שהיה נדרש לצורך שמיעת העדים הנוספים, אך גם כשמדובר היה באישומים הללו עמד הנאשם על כפירתו בהיבט המשפטי וטען כי לא הוכחה מצידו כוונת מרמה. אשר על כן, בכל הנוגע לקבלת אחריות ולהפנמת האיסור, עמד הנאשם על כפירתו לגבי כל שיוחס לו בכתב האישום. ראוי גם להזכיר בהקשר הנוכחי את זיכוי החלקי של הנאשם בחמישה מתוך 11 האישומים בהם כפר באופן מוחלט, כך ששמיעת הראיות בחלק מהמקרים

לפחות לא הייתה לשווא. מכל מקום, כפי שמורה החוק, אין להחמיר עם הנאשם בשל העובדה שכפר, גם אם אין ספק כי התנהלותו לאורך ניהול ההליך מפחיתה ממידת המשקל שניתן לתת לחרטה העמוקה ולהפנמה שביקש לבטא בדבריו האחרונים בפני.

לבסוף, באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, הרי שמדובר באדם כבן 51, גרוש ואב לשלושה ילדים. נסיבות חייו אינן קלות, גם אם אין בהן נתון יוצא דופן המצדיק הקלה מיוחדת. אין ספק כי שליחתו המתחייבת לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח תפגע באופן משמעותי לא רק בו, אלא גם בילדיו, האוהבים אותו ותלויים בו, כפי שעולה מעדות בתו. עוד יש לציין כי מדובר בתקופת מאסר ראשונה אותה יאלץ הנאשם לרצות, ובמקרים מעין אלה נוהג בית המשפט להימנע ממיצוי הדין, מתוך תקווה כי די יהיה בתקופה מתונה באופן יחסי, בהתחשב תמיד בחומרת המעשים ובמכלול הנסיבות, על מנת להשיב לנאשם כגמולו ולהרתיע אותו ואת אחרים כמותו מביצוע מעשים דומים בעתיד.

באשר למרכיבי הענישה הכלכליים, טענו הנאשם ובא כוחו כי מצבו הכלכלי של הנאשם קשה וכי הוא למעשה נטול כל יכולת כלכלית ממשית. במסגרת טיעוני ההגנה לא הובאו לעיוני מסמכים כלשהם המאמתים טענה זו, אך אין חולק כי הנאשם מוגבל מזה תקופה ארוכה, אינו רשאי להחזיק בחשבון בנק ומתקיים כיום בדוחק יחסי, בעודו מתגורר בבית משפחת ברנוביץ, שם הוא מסייע בעבודות הבית ובטיפול בבן הנכה. בהתחשב בנתונים אלה, כמו גם בתקופת המאסר שיהיה על הנאשם לרצות, אמנע במקרה זה מהשתת אותו קנס סמלי שהתבקש בטיעוני התביעה. מנגד, ככל שמדובר בהשתת פיצוי, הרי שאין מקום להתחשב ביכולותיו הכלכליות של הנאשם בפועל, ובמקרה זה מתחייב מתן פיצוי כספי מלא למתלוננים על נזקיהם הכלכליים והרגשיים.

לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 40 חודשים.
2. אני מורה על הפעלת מאסר מותנה למשך 12 חודשים, אשר הוטל על הנאשם במסגרת ת"פ 338/98 בבית משפט השלום בנתניה ואשר הוארך במסגרת ת"פ 4284/05 בבית משפט השלום בתל אביב.
3. המאסר המותנה יופעל במצטבר, כך שבסך הכל ירצה הנאשם 52 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר מיום 13.12.11 ועד 6.4.12.
4. 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם אחת העבירות בהן הורשע בהליך זה או כל עבירת זיוף או מרמה.
5. הנאשם יפצה את המתלוננים באישומים 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16,

18, 25, 26, 29 ו-32 בסכומים המפורטים בטבלה ע/10, אשר הוגשה על ידי המאשימה, בתוספת של 20% לכל אחד מהסכומים הללו. סך הפיצוי הכולל למתלוננים הללו יעמוד אפוא על 341,970 ₪, המהווים את הסכום הכולל הנקוב ב-ע/10 (284,975 ₪) בתוספת 20%. סכום כולל זה יופקד בקופת בית המשפט ב-12 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 10.6.14 ויועבר למתלוננים על ידי המזכירות.

6. בנוסף, יפצה הנאשם את גיורא צ'רקוב, ע"ת מס' 39 לכתב האישום, בסכום של מאה אלף (100,000) ₪. סכום זה יופקד בקופת בית המשפט ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים שתחילתם בחלוף 30 יום ממועד התשלום האחרון בגין הפיצוי שפסקתי ליתר המתלוננים. כל סכום פיצוי שיופקד על ידי הנאשם יזקף לפיכך תחילה לפיצוי המתלוננים האחרים, ומשיפוצו אלה באופן מלא יזקפו הסכומים הנוספים על חשבון הפיצוי למר צ'רקוב.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט' ניסן תשע"ד, 09 אפריל 2014, במעמד הצדדים.